

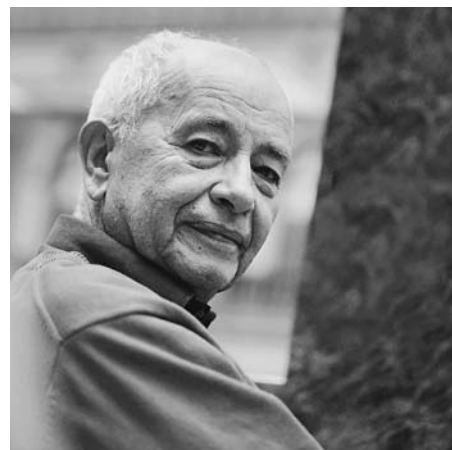
Jan Krekule (1931–2022)

*A prach se vrátí do země, kde byl,
a duch se vrátí k Bohu, který jej dal.*

V pátek 18. listopadu zemřel doc. Ing. Jan Krekule, DrSc. Význačný vědec v oboru experimentální biologie rostlin, pedagog a popularizátor botaniky, také velmi blízký spolupracovník, dlouholetý podporovatel Purkyňovy Živy, zejména v nelehkých časech, kdy se rozhodovalo o jejím dalším osudu. Zároveň velmi blízký přítel a pravi-

delný návštěvník redakce, který se nikdy nepřestal zajímat o každodenní radosti i strasti redakční práce, o směřování Živy a zajištění jejího života v budoucnu, stejně jako o osobní život všech členů redakce.

S trvalou vděčností a vzpomínkou
za celou redakci Živy
Jana Šrotová

Milan Chytrý, Olga Rotreklová

Vít Grulich (1956–2022) – botanik, učitel, ochranář, cestovatel a popularizátor

Dne 24. února 2022 zemřel přední český florista a fytogeograf a oblíbený univerzitní učitel doc. RNDr. Vít Grulich, CSc.

Narodil se 2. října 1956 ve Valticích Aleně Němcové, muzikoložce zabývající se převážně dílem Leoše Janáčka, a Ivu Grulichovi, zoologovi z brněnského Ústavu pro výzkum obratlovců tehdejší Československé akademie věd, který se věnoval zejména biologii krtků, křečků a dalších drobných savců. Oba rodiče Vítka silně ovlivnili. Měl hudební nadání a na různých setkáních dokázal dlouho bavit společnost hraním na kytaru a zpěvem. Doma byl od dětství obklopen otcovou zoologickou a další přírodovědnou literaturou, kterou si rád četl. A při doprovázení otece na jeho terénních expedicích propadl vášni pro sběr a určování přírodnin, cestování a poznávání biogeografických a ekologických vztahů.

Během studia na břevlavském gymnáziu se Vítka zabýval entomologií a zaměřoval se především na brouky. V této zálibě ho podporovala prof. Dagmar Ondrušová, která mu zadávala vytváření přírodovědných výstav ve škole a referáty z odborné literatury pro hodiny biologie. Entomologii se chtěl věnovat i na Přírodovědecké fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykova univerzita), kde zahájil studium v r. 1975. Když ale poznal dusnou „normalizační“ atmosféru na některých univerzitních pracovištích, rozhodl se raději studovat botaniku pod vedením taxonoma a fytogeografa Miroslava Smejkalu, který se snažil uchovat si zdravý rozum a v rámci možností se věnoval svobodnému bádání bez ohledu na politické tlaky. Vítka zakončil studium oboru biologie rostlin v r. 1980 obhajobou taxonomické studie československých druhů rozchodníků rodu *Hylotelephium* a ve stejném roce získal titul RNDr.

Po základní vojenské službě pracoval jako botanik v Regionálním muzeu v Mikulově, kde spojil a uspořádal tamní tři malé

1 Vít Grulich ve svém tradičním terénním oblečení – zelených montérkách s laclm – na floristickém kurzu České botanické společnosti v Plasích v r. 2019. Foto J. Štěrbová

a prakticky nevyužívané herbářové sbírky, doplnil je sběry ze svých studijních let a začal systematicky budovat muzejní herbář. Působnost mikulovského muzea byla omezena na malé území jižní Moravy, které bylo Vítkovi příliš těsné. Podařilo se mu ale přesvědčit vedení, že je potřeba herbář rozvíjet do podoby srovnávací sbírky československé flóry, díky čemuž mohl po celá 80. léta jezdit vlaky a místními autobusy po celé tehdejší federativní republice a sbírat rostliny. Seznámil se tak dokonale s československou květenou, biotopy a přírodními poměry jednotlivých území. Během jeho desetiletého působení v Mikulově se herbář rozrostl z necelých tří tisíc na více než 38 tisíc položek. Z nich naprostá většina byly jeho vlastní kvalitní sběry, zahrnující velký podíl obtížně určitelných nebo nenápadných druhů, zejména z rodů pampeliška (*Taraxacum*) a ostřice (*Carex*). Na svém

pracovišti byl jediným botanikem a odbornou izolaci překonával udržováním čilých styků s českou a slovenskou botanickou komunitou. Často jezdil do Brna na mateřskou katedru, kde se kolegům vždy pochlubil novými nálezy a potom studoval herbář nebo literaturu v knihovně. Účastnil se také pravidelných přednášek jihomoravské pobočky Československé botanické společnosti, které se v 80. letech konaly v Moravském muzeu, a opakovaně zde i sám přednášel. Cesty do terénu často podnikal společně s místními botaniky. Každoročně publikoval v českých a slovenských odborných časopisech několik článků o zajímavých nálezech a rozšíření vybraných rostlinných druhů na našem území. Systematicky se věnoval jihomoravským halofytům, jejichž historické rozšíření a aktuální stav výskytu shrnul ve studii *Slanomilné rostliny na jižní Moravě* (1987).

Díky intenzivnímu cestování, sběru rostlin, studiu herbářů a výborné znalosti regionální literatury se během mikulovského období Vítka vypracoval na jednoho z předních znalců československé flóry. Měl fenomenální paměť a neustále nás udivoval tím, co všechno nosil v hlavě. Pamatoval si nejen tisíce druhů, ale znal jméno a polohu snad každé české vesnice, věděl, kolik je v ní kostelů a které patří církvi. Nazpaměť odříkával čísla rodů rostlin v herbářovém katalogu, a když se potřeboval podívat na nějaký rod v Dostálově Klíči, nezdržoval se hledáním v rejstříku, protože si často pamatoval číslo stránky. Už od dětských let měl zálibu v železniční dopravě a pro zábavu se učil vyjmenovávat pořadí zastávek na jednotlivých tratích. Protože jezdil do terénu převážně vlakem, znal nazpaměť i nemalou část jízdních řádů. V den vydání nového jízdního řádu nedočkavě vyrazil do knihkupectví a po zbytek dne si se zaujetím listoval v tlusté brožůře plné tabulek příjezdů a odjezdů a do databáze ve své hlavě si ukládal změny. V dnešní internetové době to vypadá možná poněkud excentricky, ale v 80. letech byla taková paměť pro terénního biologa nedocenitelná. Než bychom hodiny hledali v knihovnách, herbářích a mapách, bylo jednodušší zeptat se Vítka, který většinou dal přesnou odpověď hned.

Krátce po ukončení studia se stal jednou z ústředních postav floristických kurzů Československé botanické společnosti, kde jím vedené exkurze vždy patřily k těm